

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

Office of Agricultural Affairs - Royal Thai Embassy - Washington DC

รู้เท่าทันวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระดับสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างสูงสุดของนานาประเทศ

Ahead of the Curve: Managing Global Pesticide Maximum Residue Levels

**Ahead of the Curve:
Managing Global
Pesticide Maximum
Residue Levels**

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เข้าร่วมประชุมสัมมนาออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อ รู้เท่าทันวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระดับสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างสูงสุดของนานาประเทศ (Ahead of the Curve: Managing Global Pesticide Maximum Residue Levels) เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ จัดโดยสื่อออนไลน์ Food Safety Magazine บรรยายโดย นาย Matt Lantz ตำแหน่ง Senior Vice President, Global Access บริษัท Bryant Christie Inc. ดำเนินการประชุมโดย นาง Adrienne Blume ตำแหน่ง Editorial Director องค์กร Food Safety Magazine

การประชุมดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นการบริหารจัดการระดับสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างสูงสุด หรือ MRLs (Maximum Residue Levels) ตัวอย่างของการละเมิดค่า MRLs ผลกระทบที่เกิดขึ้น และกลยุทธ์เชิงรุกในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาผ่านระบบออนไลน์กว่า ๑,๐๐๐ คน โดยมีสรุปผลการประชุม ดังนี้

๑. ข้อมูลบริษัท Bryant Christie Inc. ก่อตั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๕ บริษัทฯ ตั้งอยู่ที่ เมือง Seattle รัฐ Washington และเมือง Sacramento รัฐ California ให้บริการด้านการศึกษาวิจัยระหว่างประเทศ การตลาด และการเข้าถึงข้อมูล MRLs ทั่วโลกมากกว่า ๒๕ ปี เพื่อช่วยผู้ส่งออกเปิดตลาดสินค้าเกษตร อาหาร และเครื่องดื่ม ทั้งยังเป็นผู้นำในการแสดงความเห็นต่อประเด็น MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชระหว่างประเทศ

๒. คำนิยาม MRLs ของโคเด็กซ์ (CODEX Alimentarius Commission) ความเข้มข้นสูงสุดของสารพิษตกค้าง (แสดงเป็น mg/kg) ที่อนุญาตให้พบได้ตามกฎหมายในสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ โดยเป็นค่าที่เสนอแนะ

โดยโคเด็กซ์^๑ ทั้งนี้ นาย Matt Lantz กล่าวว่า MRLs เป็นมาตรฐานความปลอดภัย กรณีที่ตรวจพบปริมาณสารพิษตกค้างเกินมาตรฐาน MRLs ไม่ใช่สิ่งที่จะบ่งชี้ว่าสินค้านั้นเป็นอันตราย หรือเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหาร เนื่องจากระดับสารพิษที่ก่อให้เกิดอันตรายจริงจะสูงกว่าค่า MRLs อย่างน้อย ๑๐ เท่า การตรวจพบว่าอาหารมีสารพิษตกค้างเกินกว่าค่า MRLs ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่ามีความผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้น และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

๓. ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ส่งออกสินค้าอาหารอาจประสบปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรฐาน MRLs ของประเทศผู้นำเข้า เนื่องจากบางประเทศไม่มีการกำหนดค่า MRLs ของตนเอง หรือกำหนดค่า MRLs ต่ำเกินไป ส่งผลให้สินค้าที่นำเข้าละเมิดกฎระเบียบค่า MRLs ของประเทศนั้น ๆ อย่างเลี่ยงไม่ได้ สาเหตุที่การบริหารจัดการค่า MRLs มักมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจาก (๑) มีการปรับเปลี่ยนค่า MRLs บ่อยครั้ง ทำให้ยากต่อการติดตามและรับทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (๒) กฎระเบียบของแต่ละประเทศถูกบัญญัติโดยใช้ภาษาทางการของประเทศนั้น ๆ จึงเป็นไปได้ยากที่จะติดตามการเปลี่ยนแปลงค่า MRLs ของแต่ละประเทศ (๓) การใช้คำศัพท์สำหรับกลุ่มสินค้าและพืชผลในแต่ละภูมิภาคมีความหลากหลาย (๔) บางประเทศมีการปรับใช้หลายมาตรฐาน เช่น มีรายการบัญชี MRLs ของประเทศและอ้างอิงค่าของโคเด็กซ์ในเวลาเดียวกัน และ (๕) แต่ละประเทศกำหนดค่า MRLs ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงอาจก่อให้เกิดความสับสนต่อผู้ส่งออก ส่งผลให้สินค้าที่ส่งออกถูกปฏิเสธการนำเข้าเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของประเทศปลายทางอย่างครบถ้วน ก่อให้เกิดข้อกีดกันทางการค้า ตัวอย่างเช่น สหภาพยุโรปมีสินค้าโภคภัณฑ์ ๓๘๑ รายการ มีสารกำจัดศัตรูพืชที่ได้รับการควบคุม ๗๑๗ ชนิด และมีการกำหนดค่า MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชกว่า ๒๗๐,๐๐๐ รายการ จึงอาจสร้างความสับสนให้กับผู้ส่งออกได้

๔. ตัวอย่างปัญหาอุปสรรคและการละเมิดที่เกิดขึ้น

- ในปี ๒๕๖๖ สหรัฐอเมริกาส่งออกเซอร์รี่ไปยังไต้หวัน และถูกตรวจพบว่าการละเมิดมาตรฐาน MRLs ส่งผลให้เซอร์รี่ถูกปฏิเสธการนำเข้า และในช่วงธันวาคม ๒๕๖๖ มีการประกาศว่า เซอร์รี่ที่นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาทุกล็อตจะต้องถูกตรวจสอบสินค้าในระดับที่เข้มงวดขึ้น การตรวจสอบที่เพิ่มมากขึ้นอาจเป็นการสร้างโอกาสให้ตรวจพบการละเมิดเพิ่มขึ้นด้วย บริษัทฯ ได้แจ้งเตือนลูกค้าให้เพิ่มความระมัดระวังสำหรับการส่งเซอร์รี่ไปไต้หวันเป็นพิเศษในปีนี้

- ในปี ๒๕๖๖ มีการส่งออกอาหารเม็กซิกันที่ชื่อว่า เทอมาลีส์ (Tamales) ไปยังสหรัฐอเมริกาเพื่อเตรียมจำหน่ายในช่วงเทศกาลคริสตมาส สหรัฐอเมริกาดำเนินการตรวจสอบเพื่อเลือกข้าวโพดที่ใช้ห่อ Tamales และพบสารตกค้าง ลูกค้าต้องการทราบว่า ยังสามารถจำหน่าย Tamales ดังกล่าวได้หรือไม่ เนื่องจากไม่พบว่ามีกำหนดค่า MRLs สำหรับเปลือกข้าวโพด บริษัทฯ จึงได้ตรวจสอบข้อมูลจากฐานข้อมูลของ FOODCHAIN ID แต่ไม่พบว่ามีกำหนดค่า MRLs ดังกล่าวจริง เนื่องจากไม่มีการนำเปลือกข้าวโพดไปบริโภค บริษัทฯ ได้รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวเพื่อให้ลูกค้านำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจต่อไป

- ในปี ๒๕๖๔ ผู้ส่งออกมันฝรั่งสหรัฐอเมริกา ได้ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนและรัฐบาลเกาหลีใต้ เพื่อศึกษาข้อมูล MRLs กว่า ๑๐๐ ชนิด เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการส่งออกมันฝรั่ง ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อข้อมูล MRLs ตกหล่นไป ๑ ชนิด การที่บริษัทผู้ส่งออกไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดค่า MRLs ดังกล่าว อาจสร้างความเสียหายทางการค้าสำหรับการส่งออกกว่า ๑๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐ สหรัฐอเมริกาพยายามดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้เกาหลีใต้ยังคงเปิดตลาดรับ การนำเข้าสินค้ามันฝรั่งจากสหรัฐอเมริกา แต่เกาหลีใต้เห็นว่า สหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในประเด็นดังกล่าวมาหลายปีแล้ว จึงตัดสินใจที่จะไม่ขยายการใช้กฎระเบียบ MRLs ชั่วคราวอีกต่อไป บริษัทฯ เร่งดำเนินการศึกษา

^๑ https://drive.google.com/file/d/19ZFhOSghAFigNH2GZAndD4i_HsXx51y/view?usp=drive_link

เกี่ยวกับค่า MRLs ที่ขาดหายไปและทำรายงานเสร็จสิ้นภายใน ๔ เดือน ช่วยให้การค้าระหว่างประเทศยังคงดำเนินต่อไป โดยที่สินค้าไม่ถูกปฏิเสธการนำเข้า

- สินค้าทางการเกษตรบางประเภทจะถูกเก็บไว้ในโกดังนานกว่า ๑ ปี ก่อนที่จะถูกนำไปจำหน่าย ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ แม้จะมีการปฏิบัติตามค่า MRLs ของประเทศผู้นำเข้าอย่างครบถ้วน แต่เมื่อถึงเวลาส่งสินค้า ประเทศดังกล่าวอาจปรับค่า MRLs ลดลง ส่งผลให้สินค้านั้นกลายเป็นสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานตาม MRLs และเกิดความยากลำบากในการจำหน่ายสินค้านั้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่แต่ละประเทศควรจัดทำข้อตกลงที่เป็นภาษาทางการค้า (Trade language) ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศเดียวที่มีการกำหนดภาษาทางการค้าว่า หากสินค้าได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ MRLs ที่ตั้งไว้ก่อนหน้าและไม่มีประเด็นด้านความปลอดภัยอาหาร โดยหากสามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ จะถือว่าสินค้านั้นยังสามารถนำเข้าสหรัฐอเมริกาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แม้ว่าจะมีการปรับค่า MRLs ในภายหลังก็ตาม เห็นว่า ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป ควรมีภาษาทางการค้าในลักษณะเดียวกัน

๕. แนวทางการแก้ปัญหา

- รับทราบข้อกำหนด MRLs ของประเทศที่ต้องการส่งสินค้าไปจำหน่ายอย่างละเอียด โดยจำเป็นต้องรู้วิธีการเข้าถึงข้อมูลกฎระเบียบ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ นโยบายการขอขยายเวลา และรับทราบนโยบายควบคุมด้านการบังคับใช้และการละเมิดข้อกำหนด รวมทั้งดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเมื่อมีการทบทวนการแสวงหาประเทศผู้นำเข้ารายใหม่ หรือประเทศผู้จัดหาสินค้า

- ตรวจสอบติดตามประกาศที่เกี่ยวข้องกับการเสนอร่างกฎระเบียบและร่างกฎระเบียบที่อยู่ระหว่างพิจารณาอย่างต่อเนื่อง เข้าใจกรอบระยะเวลาและความหมายของกฎระเบียบ และจัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับสินค้าที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน MRLs

- ทำงานร่วมกับสมาคมภาคอุตสาหกรรม ที่ปรึกษา และหน่วยงานรัฐ

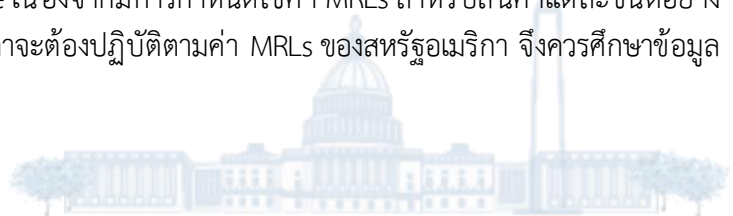
๖. ฐานข้อมูล MRLs จัดทำโดย FOODCHAIN ID ระบบของ FOODCHAIN ID จะรวบรวมข้อมูล

MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชกว่า ๑,๑๐๐ ชนิด ที่อยู่ในสินค้ากว่า ๙๐๐ ประเภท ในตลาดกว่า ๑๕๐ แห่ง โดยระบบจะแสดงข้อมูลคำจำกัดความสารตกค้าง แหล่งที่มาของกฎระเบียบ ข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง รายงานภาพรวมข้อมูล นโยบายของตลาดเป้าหมาย และข้อมูลหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ฐานข้อมูลมีการติดตั้งโปรแกรมช่วยประมวลผลข้อมูล MRLs ที่ผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติตามเมื่อส่งออกสินค้าไปยังประเทศเป้าหมาย โดยหากกฎระเบียบหรือข้อกำหนด MRLs มีการเปลี่ยนแปลง ระบบจะดำเนินการแจ้งเตือนไปยังผู้ใช้บริการ ระบบของ FOODCHAIN ID ง่ายต่อการใช้งาน ให้ข้อมูลที่แม่นยำ มีการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละประเทศ และปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

๗. คำถาม – คำตอบ

คำถามที่ ๑ ถ้าไม่มีการกำหนดค่า MRLs และสินค้านั้นมีสารตกค้าง สินค้าจะถูกปฏิเสธการนำเข้าหรือไม่ และสหรัฐอเมริกามีรูปแบบการดำเนินการต่อประเด็นดังกล่าวอย่างไร

คำตอบ หากไม่มีการกำหนดค่า MRLs และหากสินค้านั้นมีสารตกค้าง กรณีดังกล่าวจะถูกพิจารณาว่าเป็นการละเมิดกฎระเบียบ ทั้งนี้ ในเชิงปฏิบัติ หลายประเทศจะมีการกำหนดค่า MRLs ที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำ (Default Tolerance) ไว้ที่ ๐.๐๑ หรือบางครั้งกำหนดไว้ที่ ๐.๑ ซึ่งจะครอบคลุมการตรวจวิเคราะห์ค่า MRLs ของสินค้านำเข้า สำหรับสหรัฐอเมริกา ไม่มีการใช้ค่า Default Tolerance เนื่องจากมีการกำหนดใช้ค่า MRLs สำหรับสินค้าแต่ละชนิดอย่างครอบคลุม ดังนั้นสินค้านำเข้ามายังสหรัฐอเมริกาจะต้องปฏิบัติตามค่า MRLs ของสหรัฐอเมริกา จึงควรศึกษาข้อมูลกฎระเบียบที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนดอย่างถี่ถ้วน

คำถามที่ ๒ มีความเห็นต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสารเคมีคลอร์ไพริฟอสอย่างไร

คำตอบ บางรัฐได้ถอดสารคลอร์ไพริฟอสออกจากบัญชีสารเคมีที่อนุญาตให้ใช้ และบางประเทศประกาศห้ามใช้อย่างเป็นทางการ ข้อห่วงกังวลคือ การกำหนดค่า MRLs ของสารดังกล่าวในต่างประเทศที่อาจมีหรือไม่มีกำหนดค่า MRLs ดังกล่าวไว้ ดังนั้น ผู้ที่ยังคงใช้สารดังกล่าวจะต้องตรวจสอบกฎระเบียบของสารดังกล่าวของประเทศผู้นำเข้าโดยละเอียด

คำถามที่ ๓ ความนิยมในการกำหนดค่า MRLs เฉพาะของแต่ละประเทศจะยังคงดำเนินต่อไปหรือไม่ หรือจะมียึดถือค่ามาตรฐานสากลเพิ่มมากขึ้น

คำตอบ เป็นไปได้ทั้งสองทาง โดยเมื่อปี ๒๕๔๒ ได้วันกำหนดค่า MRLs ของประเทศตน ต่อจากนั้นประเทศในเอเชียเริ่มกำหนดค่า MRLs ของตนเองตามมา เช่น ญี่ปุ่น จีน ฮองกง และเกาหลีใต้ เป็นต้น ในอนาคตประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจเริ่มกำหนดค่า MRLs ของตนเอง ในขณะเดียวกัน ก็มีการใช้มาตรฐานสากล เช่น โคเด็กซ์ ร่วมด้วย หรือบางประเทศอาจกำหนดค่า MRLs โดยใช้ค่าโคเด็กซ์เป็นพื้นฐาน

คำถามที่ ๔ การปฏิบัติตามมาตรฐาน MRLs ถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามแผนการด้านความปลอดภัยอาหาร หรือว่าเป็นการปฏิบัติเชิงนโยบายของบริษัท

คำตอบ ขึ้นอยู่กับแต่ละบริษัท บางบริษัทจัดให้มาตรฐาน MRLs อยู่ภายใต้ประเด็นความปลอดภัยอาหาร โดยจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและเตรียมการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของประเทศผู้นำเข้า ทั้งนี้ การที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน MRLs สามารถจัดให้เป็นประเด็นเชิงนโยบายได้เช่นเดียวกัน

คำถามที่ ๕ หากต้องการขยายการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศใหม่ ๆ ควรพิจารณาประเด็นด้านมาตรฐาน MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชอย่างไร

คำตอบ ๑. ต้องทราบว่ามีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชชนิดใดการเพาะปลูกพืชบ้าง ๒. ทราบชนิดของสารตกค้างในผลผลิต ๓. รับทราบกฎระเบียบของประเทศผู้นำเข้า โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลกฎระเบียบตลาดที่สนใจได้จากฐานข้อมูล FOODCHAIN ID เพื่อรับทราบกฎระเบียบของประเทศนั้น ๆ หน่วยงานใดเป็นผู้กำหนดมาตรฐาน MRLs ประเทศดังกล่าวมีการปรับเปลี่ยนมาตรฐาน MRLs บ่อยเพียงใด และประเทศที่ต้องการนำเข้ามาขึ้นขั้นตอนการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างสินค้าก่อนการนำเข้าหรือไม่ หากประเทศที่ต้องการนำเข้ามาสินค้าให้ความสำคัญกับมาตรฐาน MRLs และมีการกำหนดค่า MRLs เป็นการเฉพาะ ผู้ส่งออกจะต้องนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาเตรียมความพร้อม เพื่อให้สินค้าเป็นไปตามกฎระเบียบต่อไป

คำถามที่ ๖ โคเด็กซ์มีการจัดทำ Default MRLs สำหรับสินค้าเกษตรที่ไม่มีการกำหนดค่า MRLs หรือไม่ และสัดส่วนของประเทศที่ใช้มาตรฐานโคเด็กซ์เป็นเท่าใด เพิ่มขึ้นหรือไม่

คำตอบ ๑. โคเด็กซ์ไม่มีการจัดทำ Default MRLs โดยปกติจะพิจารณากำหนดค่า MRLs สำหรับสินค้าเกษตรที่ระบุตามวาระการประชุมและมักดำเนินการทบทวนค่า MRLs ทุกสองปี และ ๒. ทุกประเทศที่มีกฎระเบียบเรื่องสารกำจัดศัตรูพืช จะใช้มาตรฐาน MRLs ของโคเด็กซ์ ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ค่า MRLs ของโคเด็กซ์มีความสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศในทวีปลาตินอเมริกา แอฟริกา และตะวันออกกลาง อย่างไรก็ตาม จีน และอินเดียมีการจัดทำมาตรฐาน MRLs ของตนเอง ไม่ได้อ้างอิงมาตรฐาน MRLs ของโคเด็กซ์ แม้ว่าจีนจะเป็นเจ้าภาพประชุมโคเด็กซ์ แต่ในทางปฏิบัติจีนจะนำมาตรฐานของโคเด็กซ์มาจัดทำเป็นมาตรฐานประเทศอีกครั้งหนึ่งในขณะที่ญี่ปุ่นและเกาหลีมีการกำหนดค่า MRLs ของตนเอง